

سفارش اکید اسلام به مشورت/ تعبیر جالب امام علی(ع) درباره مشورت

یک استاد بازنشسته دانشگاه گفت: به قول حضرت علی (ع) مشورت مشارکت مجانی با مغز دیگران است. منتها این دیگران باید بخیل، ترسو، حسود و جاهل نباشند

یک استاد بازنشسته دانشگاه گفت: به قول حضرت علی (ع) مشورت مشارکت مجانی با مغز دیگران است. منتها این دیگران باید بخیل، ترسو، حسود و جاهل نباشند. با کسانی که غرض دارند هم نباید مشورت کرد اگر آنان اهل مشورت هم باشند. دکتر حسین باهر، استاد بازنشسته دانشگاه شهید بهشتی در مورد اهمیت شور و مشورت در اسلام به خبرنگار مهر گفت: آنقدر در رابطه مشورت و شورا در قرآن مطرح شده که در این زمینه چیزی کم نداریم. در رأس همه اینها خداوند به پیامبرش توصیه می کند که با مردم مشورت کن و تصمیمت را بعد از مشورت بگیر. وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ. در ارتباط با ویژگی های مؤمنین هم آیه معروف وامرهم شورا بینهم را داریم. یعنی مؤمنین کسانی هستند که در امور اجتماعی اشان با همدیگر مشورت می کنند.

وی افزود: در امور خصوصی هم گفته شده که حتماً از اهل نظر سؤال کنید و بعد عمل کنید. فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ. حضرت علی (ع) هم فرموده مشورت به طور کلی مشارکت مجانی با مغز دیگران است. منتها این دیگران باید بخیل، ترسو، حسود و جاهل نباشند. با کسانی که غرض دارند هم نباید مشورت کرد اگر آنان اهل مشورت هم باشند.

این رفتارشناس و جامعه شناس در مورد اینکه چرا باید فرهنگ شورایی در کشور گسترش یابد هم تصریح کرد: برای اینکه همگان نمی توانند در همه کارها اهل نظر باشند، پس بهتر است از کسی که تخصص در آن زمینه دارد سؤال کنند. این مانند مسئله تقلید در اسلام است همه که نمی توانند مجتهد شوند پس بایستی مسائل شرعی اشان را از یک مجتهد جامع الشرایط و نه هر مجتهدی بپرسند.

باهر در ادامه یادآورد: در اسلام خیلی مهم است طرفی که با او مشورت می کنیم اهل علم و اعدل باشد. یعنی بهترین و داناترین ها در آن زمینه باشد.

این جامعه شناس درباره رابطه فرهنگ مشورت با وضعیت کشور هم گفت: بعضی از نهادهایمان را شورایی کرده ایم. مثل شورای شهر، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان و شورای خبرگان، حالا چه مقداری به اصول مشورت در اینها عمل می شود چه مقدار تبادل نظر در آنها می شود، چه مقدار نظر صاحب نظر مهم است این خود باید اصل قرار بگیرد.

باهر افزود: برای مثال شورای شهر از قهرمانان و هنرمندان تشکیل شده نمی تواند نظر تخصصی در مسائل شهری را داشته باشد. کسانی به درد شورای شهر می خورند که با کارهای شهر به صورت متخصصانه آشنایی داشته باشند زیرا تصمیمات آنها قابل اجرایی در سطح شهر می شود و شهردار موظف به عملی ساختن آنهاست. همینطور در شورای خبرگان هم باید اعضاء اهل علم و اعدل باشند یعنی بهترین ها و داناترین ها. همینطور در مجلس شورای اسلامی و هر جای دیگری که اسم شورا دارد. صرف جمع شدن عده ای در کنار هم کفایت نمی کند..

وی افزود: ما نیاز به افرادی داریم که تخصص و تعهد داشته باشند و از خصوصیات زمینه مورد مشورت آگاهی کامل را داشته باشند.

این محقق و پژوهشگر در مورد اینکه آیا فرهنگ شورایی در کشور ما جایگاه خوبی دارد عنوان کرد: می تواند داشته باشد. در حال حاضر هنوز کارهای شورایی را فرهنگ و وجدان نکرده ایم. یکی از راه های بین سوسیالیسم و لیبرالیسم همین نظام شوراهاست. راه حل اسلامی انسانی برای این مهم است. اینکه نهادهای مختلفمان را به صورت شورایی و مشورتی اداره بکنیم.

باهر افزود: در اوائل انقلاب مرحوم طالقانی نظام شوراها را مطرح کرد ولی عده ای گفتند همان نظام شوروی و ایده توده ای هاست و آن را رد کردند در حالیکه آن مرحوم که طراح و بنیانگذار شوراها در ایران بود نظرش این بود که کشور، کشور شوراها باشد و مشورتی اداره بشود. یک مقدار آموزش فرهنگی در این خصوص نیاز داریم. اینکه خواص شوراها گفته شود و اعضا تعهد و تخصص داشته و اهل علم و اعدل باشند. سعه صدر و تبادل نظر بایستی سرلوحه اعضا باشد.

وی در پایان یادآورد: کسی نباید در شوراها سر یا رئیس باشد بلکه به صورت هیئت مدیره مثل بانک ها اداره شوند تحمیل کردن حرف یک نفر به دیگران حکمت شوراها را مخدوش می کند.

